

Міністерство освіти і науки України
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

45 НАУКОВО-
МЕТОДИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ
ВИКЛАДАЧІВ
АКАДЕМІЇ

***Роль комплексного дипломного
проектування у підвищенні якості
підготовки фахівців***

Електронний збірник тез

ОДЕСА 2014

Тези надані в оригінальній редакції авторів

НТБ ОНАХТ

реальності. Кожен учасник творчого студентського колективу в рамках свого дипломного проекту вирішує ряд приватних завдань, які в комплексі забезпечують більш повне і якісне вирішення загального завдання, що представляє істотний інтерес для промисловості.

ДО ПИТАННЯ ПРО ВДОСКОНАЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ ВНЗ

Ф.А. Трішин, В.Г. Мураховський

В сучасних умовах підвищення якості вищої освіти активно пов'язують з використанням інноваційних технологій. Інновації мають на увазі нововведення в педагогічній системі, які вдосконалюють навчально-виховний процес і покращують нею результати, а також передбачають використання сучасних методик і засобів навчання. Одним з напрямків інноваційних освітніх технологій є використання інформаційних технологій навчання.

Зазначимо, що готовність і здатність застосовувати сучасні інформаційні технології в освітньому процесі ВНЗ обумовлені інформаційною компетентністю викладача.

Звернемося до генезису понять «компетентність» та «інформаційна компетентність». Дослідники виділяють інформаційну компетентність як складова професійної. У свою чергу, професійно-педагогічну компетентність розглядають як сукупність педагогічних властивостей, якостей педагога, що забезпечують ефективне виконання педагогічних завдань.

Але компетентність викладача не тільки виражається у певних знаннях і вміннях, але і характеризується прагненням спеціаліста до підвищення своєї кваліфікації, постійним професійним розвитком.

Сучасні умови освіти вимагають від викладача активного вивчення і впровадження у своїй професійній діяльності інформаційно-комунікаційних технологій навчання, тому використання цих технологій є важливим показником його інформаційної компетентності.

Інформаційно-комунікативна компетентність включає в себе «цілісне світо-розуміння і науковий світогляд, які засновані на розумінні єдності основних інформаційних законів у природі і суспільстві, можливості їх формального, математичного опису; сукупність професійних знань і умінь, соціальних і етичних норм поведінки людей в інформаційному середовищі: уявлення про інформаційні об'єкти і їх перетворення, в тому числі за допомогою засобів інформаційних технологій, технічних і програмних засобів, що реалізують ці технології» [2, с. 11].

Отже, інформаційна компетентність представляє сукупність знань, умінь і певних якостей особистості педагога, необхідних для підготовки та впровадження в освітній процес проектів та різноманітних дидактичних матеріалів, заснованих на використанні інформаційно-комунікаційних технологій, які в свою чергу будуть сприяти активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів. Дана проблема завжди залишається актуальною для вищої освіти. Під активізацією навчально-пізнавальної діяльності студентів розуміють цілеспря-

мовану діяльність викладача, спрямовану на вдосконалення змісту, форм, методів, прийомів і засобів навчання з метою збудження інтересу, підвищення активності, творчості, самостійності студентів у засвоєнні знань, формуванні умінь і навичок, застосування їх на практиці» [3, с. 38].

У зв'язку з цим використання різноманітних засобів інформаційних технологій значно розширює можливості управління навчально-пізнавальною діяльністю студентів, дозволяючи інтегрувати різні методи, методичні прийоми, засоби та форми навчання.

При використанні інформаційних технологій в освітньому процесі вчитель перш за все необхідно визначити конкретні цілі та зміст навчання з використанням даних середовищі і в. а також оцінити можливості використання в даному випадку і традиційних методів. При цьому варто керуватися основною вимогою дидактики, що вибір і поєднання форм, методів і засобів навчання залежить від конкретних цілей навчального заняття, змісту навчального матеріалу, рівня знань учнів, матеріально-технічного забезпечення, творчих можливостей самого викладача [4. 5].

Викладач повинен оцінити, що інформаційні технології допоможуть у цьому випадку вирішити завдання навчання більш ефективно, ніж традиційні методи і форми, наприклад:

підвищити інтенсивність засвоєння матеріалу на різних етапах навчального процесу;

- вивільнити час для інших видів діяльності за рахунок автоматизації однотипних операцій (наприклад обчислювальних);

- закріпити навички практичної роботи;

- оперативно оцінити результати засвоєння навчального матеріалу, при цьому значно скоротивши час, витрачений на опитування.

Використання інформаційних технологій у навчанні вимагає ретельної підготовки як з боку викладача, так і з боку учнів. Студенти і викладач повинні не просто вміти працювати у пропонованій їм програмно-апаратної середовищі, а використовувати її раціонально і ефективно.

Тому розробка змісту та реалізація дидактичного завдання використання інформаційних технологій у навчальному процесі має здійснюватися в кілька етапів:

- відбір і структурування змісту навчання відповідно до поставленої мети повчання:

- завдання рівнів засвоєння навчальних тем досліджуваної дисципліни; розробка тестів, питань та завдань для контролю засвоєння змісту теми;

- визначення сукупності способів і прийомів організації пізнавальної діяльності учнів;

- вибір програмних засобів для реалізації мети.

Викладач не тільки безпосередньо сам реалізує проект, виконує підбір та розроблення матеріалу, але і вибирає оптимальну форму і середовище, а також програмно-апаратні засоби. Звичайно, все це вимагає великих тимчасових затрат. Але найголовніше - певних спеціалізованих знань і умінь, які і визначають рівень інформаційної компетентності викладача.

Отже, в умовах активного впровадження інформаційних технологій, Інтернет-технологій в освітній процес стає особливо актуальним питання підготовки викладачів до використання їх у своїй професійній діяльності. Звернемося до проблеми вдосконалення інформаційної компетентності педагогів.

Однією з форм включення викладачів в активну професійно орієнтовану інформаційну діяльність, сприяє в цілому підвищенню рівня інформаційної компетентності, є розробка і реалізація спецкурсів для викладачів. Відмитимо, що це повинні бути не просто курси з комп'ютерної грамотності, а спеціалізовані курси, спрямовані на поглиблене вивчення тем, спрямованих на вдосконалення їх інформаційної компетентності в цілому.

Метою спецкурсів є поетапна підготовка викладачів до професійної діяльності в умовах інформаційно-освітнього середовища внз, активне включення педагога в спільну з учасниками освітнього процесу інформаційно-педагогічну діяльність.

Програма спецкурсів повинна орієнтувати викладачів на раціональне використання інформаційно-комунікаційних технологій при викладанні навчальних дисциплін та розробку навчально-методичних комплексів сучасними програмними засобами.

Тому до складу програми спецкурсів необхідно включити наступні теми:

1. Інформаційно-освітнє середовище внз. Інноваційні освітні технології.
2. Сучасні програмні засоби, області їх застосування при підготовці сучасного фахівця.
3. Офісні технології у підготовці навчально-методичних комплексів.
4. Використання мультимедійних комплексів у навчанні.
5. Методичні основи застосування інтерактивних засобів навчання.
6. Мережеві технології в освіті.
7. Сучасні засоби спілкування в глобальній комп'ютерній мережі, орієнтовані на використання Wcb-технологій (веб-форуми, конференції).
8. Проектування електронних навчальних матеріалів (комп'ютерних практикумів, електронних підручників).
9. Дистанційні освітні технології. Організація віртуальних семінарів в системі дистанційного навчання.
- 10). Інформаційні ресурси для забезпечення наукової та освітньої діяльності викладача.

Кожна з них є досить змістовною, об'ємною і актуальною в умовах зміни освітньої парадигми вищої освіти, орієнтації на нові освітні та інформаційні пріоритети, зміщення акценту навчання в бік інтерактивності.

Основними методичними механізмами реалізації спецкурсів були лекції-презентації, лекції-візуалізації, семінари, круглі столи, творчі роботи.

Для визначення актуальності та ефективності проведених курсів був обраний метод анкетування, так як анкетування дозволяє в короткі терміни виявити кількісно-якісні характеристики предмета аналізу.

Аналіз відповідей анкети, по-перше, показав спрямованість викладачів на вдосконалення своєї інформаційної компетентності, так як це дозволить їм

більш усвідомлено і цілеспрямовано підійти до питання вибору засобів інформаційних технологій, використання їх у навчанні студентів. По-друге, анкета дозволила виявити актуальність тим спецкурсів. По-третє, відповіді викладачів вказують на необхідність проведення саме поглиблених курсів.

У цілому результати анкетування дозволили зробити висновок, що в процесі проходження спецкурсів викладачі включаються в активну професійну діяльність, що сприяє підвищенню рівня інформаційної компетентності.

Таким чином, в сучасних умовах інформаційна компетентність викладача визначається здатністю раціонально моделювати і проектувати освітній процес із застосуванням інформаційно-комунікаційних засобів. Організація спецкурсів для викладачів в умовах конкретного вищу навчального закладу дозволить створити основу для самовдосконалення викладачів, для подальшу розвитку їх інформаційної компетентності.

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ ВСТВ

В.М. Кобєєв

Навчально-методичне забезпечення певної дисципліни у широкому змісті характеризується готовністю кафедри до роботи з студентами з виконання вимог, встановлених освітнім стандартом. Сюди входять стан і оснащеність лабораторій і навчальних класів, наявність комплексу науково обґрунтованих методичних документів та матеріалів, кваліфікація викладачів, а також відповідний рівень підготовленості і зацікавленості студентів.

Якщо виділити питання, які стосуються комплексу методичних документів і матеріалів, що забезпечують дисципліну «Взаємозамінність, стандартизація та технічні вимірювання» (ВСТВ), то тут можна розглядати дві наступні групи. По-перше, це нормативно-методичні матеріали – навчальна програма дисципліни, розроблена на підставі ОПП на пряму підготовки бакалаврів «Інженерна механіка», а також робоча програма навчальної дисципліни. По-друге, це методичні навчально-інформаційні матеріали, які своїм часом можна поділити на навчально-методичні друковані джерела та наочні і технічні засоби навчання. Важливішим з друкованих джерел є підручник. Але сучасного підручника у бібліотеці практично нема (є 2 примірника). У достатній кількості є обмежено корисний підручник, виданий у 1987 році. Нестача підручника компенсується розробленими у 2008 та 2013 роках кафедрою конспектами лекцій на двох мовах і широко доступні кожному студенту обох форм навчання. Крім конспекту студенти користуються для підготовки до лабораторних занять розробленими кафедрою у достатній кількості методичними вказівками, які за вимогою керівних органів для врахування новітніх технологій треба перевидавати кожні 5 років. Лабораторні заняття з технічних вимірювань ґрунтуються на досить консервативних класичних методах та засобах, швидкість зміни яких суттєво перевищують вказаний термін, що потребує його збільшення. Проведення лабораторних занять супроводжується письмовим опитуванням за списками питань, які завчасно

РОЗВИТОК КРЕАТИВНОСТІ ЯК ФАКТОР ПІДГОТОВКИ КОМПЕ- ТЕНТНОГО СПЕЦІАЛІСТА О.О. Голубьонкова, М.Р.Мардар, М.Г.Брайко	95
НОВІ АСПЕКТИ КОМПЛЕКСНОГО ДИПЛОМНОГО ПРОЕКТУ- ВАННЯ Н.В.Хоренжий	96
ЗАСТОСУВАННЯ СИНЕРГЕТИЧНОЇ МЕТОДОЛОГІЇ В ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ СУСПІЛЬНИХ НАУК Є.В.Іванов	97
РОЗРОБКА ПЛАНУ НАССР У КОМПЛЕКСНОМУ ДИПЛОМНОМУ ПРОЕКТІ ДЛЯ ОКР «БАКАЛАВР» І.С.Калмикова	98
УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ОЦІНЮВАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ НА ЗАСА- ДАХ КРЕДИТНО-MОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ А.І.Капустян, Л.С.Гураль	99
РОЛЬ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ» В ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ А.К.Кац, Г.М.Станкевич, Л.Д.Дмитренко, В.Є.Браженко	100
САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ ЯК ФАКТОР СТАНОВЛЕННЯ ЇХ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ А.К.Кац, Г.М.Станкевич, Л.К. Овсянникова	101
РОБОТА КУРАТОРА ПІДГОТОВЧОГО ВІДДІЛЕННЯ ЩОДО ОР- ГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПОЗААУДИТОРНОЇ ВИХОВНОЇ РОБОТИ Т.Г.Казарян	102
КОМПЛЕКСНЕ ДИПЛОМНЕ ПРОЕКТУВАННЯ ЯК ЕКСПЕРИМЕ- НТАЛЬНО-ІННОВАЦІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ Г.В.Кіріяк	103
ДО ПИТАННЯ ПРО ВДОСКОНАЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ ВНЗ В.Г. Мураховський, Ф.А. Трішин	104
ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ ВСТВ В.М.Кобелєв	107
ПРО ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗРОБКИ КЕЙСІВ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН В.І.Колесник	108
ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ У ВИКЛАДАННІ ВИЩОЇ МАТЕМАТИКИ Н.Г.Коновенко, Н.П.Худенко, Є.О.Осадчук	109
МОДЕЛЬ ВПРОВАДЖЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В ОНАХТ Ю.К.Корнієнко, С.В.Котлик	110
ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ТЕСТОВОЇ ПРОГРАМИ ДЛЯ ОЦІНКИ ЗНАНЬ НА ОЛІМПІАДІ З ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ СПРАВИ С.В.Котлик, О.В.Дишкантюк, О.П.Соколова, С.Є.Саламатіна	111
ТЕХНОЛОГІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В ТЕХНОЛОГІЧ- НОМУ ВНЗ С.В.Котлик, Ю.К.Корнієнко, О.П.Соколова	112
АНАЛІЗ ІННОВАЦІЙ У ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЯХ О.О.Коваленко, Т.В.Стрікаленко, І.В.Коваленко, Ю.В.Дудник	113
ПАРАМЕТРИЗАЦІЯ КРЕСЛЕНЬ О.А.Краснодемська, О.В.Федосєєв	114